

Gedeputeerde Staten

De voorzitter van Provinciale Staten
t.a.v. de statengriffier

Onderwerp
Notitie inzet RUD

kenmerk
18007810

behandeld door
drs. P. Smits
+31 118 631906

verzonden

20 MAART 2018

Middelburg, 20 maart 2018

Geachte Voorzitter,

In de commissie Ruimte van 9 maart jl. is toegezegd dat de leden van de commissie voor het werkbezoek aan de RUD op 23 maart a.s. een notitie ontvangen over de handhavingspraktijk en regelgeving op het gebied van groene wetten. Middels deze brief geven wij hier invulling aan.

Verantwoordelijkheden

De nieuwe Wet natuurbescherming heeft vanaf 1 januari 2017 drie wetten vervangen: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. De wet spreekt nu van gebiedsbescherming, soortenbescherming, jacht, beheer en schadebestrijding en houtopstanden. Daarbij zijn een aantal bevoegdheden van het Rijk overgekomen naar de provincie, bijvoorbeeld het aanvragen van ontheffingen van individuele soorten (zoals vleermuizen) of van de herplantplicht bij velling van bomen. Dit is van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) naar de provincie gekomen. Handhaving van deze onderdelen is daarmee ook overgekomen en is door de provincie Zeeland in een aanvullende opdracht bij de RUD Zeeland belegd.

De provincie is niet de enige die een taak heeft voor handhaving in de nieuwe wet. Ook gemeenten zijn soms bevoegd gezag, namelijk als het onderdeel voor groene wetgeving (via een ontheffing of verklaring van geen bedenkingen) uitmaakt van een gemeentelijke omgevingsvergunning. En ook grondeigenaren hebben verantwoording op hun percelen. Daarnaast blijven algemene handhavingstaken (handhaving openbare orde en veiligheid) bij de politie.

Over handhaving en toezicht in natuur zijn in het verleden meerdere keren vragen in de commissie van de Tweede Kamer gesteld. Dit heeft geleid tot een brief van antwoord van voormalig staatssecretaris van Economische zaken mevrouw Dijkema in 2013 (kamerstuk 28286 nr. 703). De kamer vraagt zowel de minister van Veiligheid en Justitie als de staatssecretaris aandacht voor de veiligheid in het buitengebied. Het gaat in deze brief over de samenwerking tussen politie en buitengewoonopsporingsambtenaren (BOA's) in dienst van terreinbeherende organisaties en in een later stadium ook over de BOA's van de provincie en gemeenten.

Genoemde brief is geschreven in reactie op vragen van de kamer die geconfronteerd werd met een toenemende onveiligheid in het buitengebied, een afnemende aandacht van de politie voor het buitengebied en een terugloop van het aantal BOA's vanwege kostenaspect.

De staatssecretaris geeft een vrij uitvoerige reactie over hoe de handhaving van de natuurwetgeving volgens de ministeries is ingericht en moet worden vormgegeven.

Onder het kopje natuurwetgeving benoemd zij o.a. de taakverdeling tussen overheden en diensten met daaronder een taakverdeling per wet (toen nog de Natuurbeschermingswet, Flora-en faunawet en de Boswet).

Onder het kopje Flora-en Faunawet staat, letterlijk geciteerd:

“De Nederlandse Voedsel Warenautoriteit (NNWA) en de BOA's van provincies, gemeenten en TBO's voeren de handhavingstaken uit voor soortenbeschermingsbepalingen en, in het bijzonder de BOA's van de provincies, schadebestrijding en populatiebeheer.

Indien er echter sprake is van stroperijdelicten is de politie belast met toezicht en opsporing. Dit hangt samen met de ernst van de overtreding en het risico op gebruik van geweld en wapens. De politie werkt overigens hierbij wel nauw samen met de BOA's. Het zijn veelal de BOA's die de problematiek signaleren en het natuurgebied goed kennen.”

Dit onderdeel is niet gewijzigd met de inwerkingtreding van de wet Natuurbescherming. Dit blijkt ook uit de recente agendering (8 maart 2018) van de brief op het Algemeen Overleg van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van de Tweede Kamer, waarin de afspraken niet zijn gewijzigd of herroepen.

Brief van de Vereniging voor Natuurtoezicht

In antwoord op de brief van de Vereniging voor Natuurtoezicht en naar aanleiding van de vragen in de commissie Ruimte kunnen daarbij nog de onderstaande punten worden meegegeven:

- Er is een raakvlak tussen handhaving van ontheffingen van jacht en schadebestrijding en stroperij. Als een jager meer of andere dieren doodt dan volgens de ontheffing is toegestaan dan heeft die jager niet volgens de ontheffing gehandeld. Dat deel valt onder de bevoegdheid van de provincie (RUD).
- Eén van de instrumenten bij overtredingen betreft het opleggen van een bestuurlijke strafbeschikking milieu (Bsbm). Het uitschrijven van een Bsbm gebeurt onder verantwoordelijkheid van de directeur van de RUD. Een Bsbm kan daarom niet uitgeschreven worden door de Politie en de WBE's zonder aanwezigheid van een BOA van de RUD. Deze functionarissen kunnen wel een gewoon proces verbaal of politietransactie opmaken. Daarbij kan worden toegevoegd dat Bsbm's op dit moment ook door de eigen RUD BOA's groen (nagenoeg) niet worden uitgeschreven, ook die BOA's schrijven een procesverbaal of politietransactie. Verder leent het instrument van de Bsbm zich beperkt voor vergrijpen als stroperij.

Ambitieniveau/huidige werkwijze

De RUD heeft een regisseur Groene Handhaving. Onder leiding van deze regisseur wordt jaarlijks bepaald wat de speerpunten zijn voor handhaving gezamenlijk met andere partijen per gebied. Het gaat dan om o.a. om gemeenten, de Nederlandse Vereniging voor Voedsel en Warenautoriteit, de Omgevingsdienst Zuid Holland Zuid, Omgevingsdienst Midden en West-Brabant, politie, Rijkswaterstaat, waterschap en terreinbeherende organisaties.

Daadwerkelijke samenwerking en ook optreden op elkaars terreinen is eerder verankerd in het convenant “Groene Handhaving”. Door deze samenwerking wordt op vele fronten samengewerkt tussen genoemde partijen, RUD Zeeland en politie.

In het kader van de nieuwe wet en naar aanleiding van nieuwe regelgeving (bijvoorbeeld de Programmatiese Aanpak Stikstof) is in de startnota Beleidsnota Natuurwetgeving (PS, december 2017) afgesproken dat de taken en de daarbij benodigde inzet opnieuw worden gezien. Hiervoor is inmiddels met medewerkers van de RUD en medewerkers van de provincie ambtelijk geïnventariseerd welke taken er zijn en wordt een voorstel uitgewerkt voor prioriteit en bemensing. Dit voorstel is gebaseerd op het risicomodel zoals dat ook in Zuid-Holland is gebruikt. Dit wordt in de kadernota beleidsnota Natuurwetgeving aan PS voorgelegd.

Handhaving in andere provincies

Naar aanleiding van de vergadering van de commissie Ruimte 9 maart jl. is navraag gedaan naar de bewapening van BOA's in de aangrenzende provincies. In zowel Zuid-Holland als bij de drie Omgevingsdiensten in Noord-Brabant zijn de BOA's niet uitgerust met wapens. In Noord-Brabant is recentelijk een gesprek geweest met Dienst Justis om de BOA's uit te rusten met enige bewapening. Dienst Justis gaf aan dat er een goede motivatatie moet liggen om enige bewapening te kunnen krijgen. En het zou dan maximaal gaan om toestemming voor handboeien en misschien een wapenstok. Binnen het project Samen Sterk in Brabant (SSiB) werken wel BOA's met bewapening maar dit betreft een samenwerkingsverband. Mogelijkerwijs is hier de verwarring door ontstaan.

Met vriendelijke groet,

gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris